

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

۲۱	تعداد دانشجو	بهداشت عمومی	گروه آموزشی
۲ واحد	تعداد واحد	بهداشت سالمندان	عنوان درس
۱۴۰۱/۱۱/۱۸ ۱۴۰۲/۳/۲۳	تاریخ شروع و پایان دوره	کارشناسی	مقطع تحصیلی
سه شنبه ها از ساعت ۱۰ تا ۱۲	روز و ساعت جلسات	دوم ۱۴۰۱	نیمسال تحصیلی
ندارد	دروس پیش نیاز	دکتر ام البنین آتش بهار، خانم پرنیا ابوالقاسمی	مدرس/مدرسین درس
دانشکده پیراپزشکی	محل برگزاری	دکتر ام البنین آتش بهار	مسئول درس (دروس اشتراکی)
حضور	روش برگزاری (حضور/مجازی/ترکیبی)	نظری	نوع واحد (نظری/عملی)

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید.

در این درس دانشجو ضمن آشنایی با اصول و مفاهیم سالمندی، تغییرات فیزیولوژیک و آناتومی در سالمندان، اختلالات و بیماری های شایع در دوران سالمندی، روش های مراقبت از سالمندان، عوامل مؤثر بر افزایش طول عمر توأم با کیفیت سالمندان، دانش لازم به منظور تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت سالمندان را کسب می نماید.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.

آشنایی دانشجویان با مفاهیم و اصول سالمندی و روش های مراقبت از سالمندان در راستای تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت سالمندان و رفع مشکلات موجود در حیطه سلامت سالمندان

علاقه مندی دانشجویان به استفاده از روش های مراقبت از سالمندان در راستای تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت سالمندان و رفع مشکلات موجود در حیطه سلامت سالمندان

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☐	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	☒	روش تدریس بحث گروهی
☒	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☒	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
☐	روش تدریس در گروه های کوچک	☐	روش تدریس آزمایشگاهی

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

☐	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☒	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☐	نرم افزار
☒	تصویر	☐	ماکت
☒	چارت	☐	لوازم واقعی
☐	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- حضور منظم و مؤثر در کلاس
- آمادگی قبلی نسبت به تدریس مباحث جدید
- یادداشت برداری از نکات مهم
- انجام تکالیف ارائه شده
- ارائه کنفرانس گروهی

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☒	سئوالات صحیح-غلط	☒	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☒	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
		☐	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت هایی تعیین می شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۲	امتحان میان ترم	۱۰ نمره
۳	امتحان پایان ترم	۱۰ نمره
۴		
۵		

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- با توجه به دو واحدی بودن این درس و بر طبق مقررات آموزشی، بیش از سه جلسه غیبت درس حذف خواهد شد.
- در صورت عدم ارائه کنفرانس در طول ترم، نمره ارائه برای آن منظور نخواهد شد.
- رعایت کلیه شئونات اخلاقی (نظیر خاموش بودن تلفن همراه در کلاس درس و ...) ضروری است.
- حضور دانشجو در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضروری است.

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

توجه: در قسمت اهداف رفتاری نوع هدف (حیطه شناختی، حیطه عاطفی و حیطه روانی حرکتی) مشخص گردد.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	معرفی درس، مقدمه ای در ارتباط با مفاهیم سالمندی و طب سالمندان	اصول و مفاهیم سالمندی، طب سالمندان و اهداف آن آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ سالمندی را از دیدگاه های مختلف تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ تقسیم بندی مربوط به سالمندی را نام برده و ویژگیهای هر یک را ذکر کند. (حیطه شناختی) ❖ مفاهیم و اصطلاحات مرتبط با سالمندی را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ تقسیم بندی انواع سن را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ طب سالمندان و علم سالخوردگی شناسی را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ اهداف طب سالمندان را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	دکتر آتش بهار
۲	ویژگی های انقلاب جمعیت شناختی و سالمندی در جهان و ایران	ویژگی های انقلاب جمعیت شناختی و سالمندی در جهان و ایران آشنا شده و بر اساس روندها و آمارهای موجود مقایسه نماید.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ویژگی های انقلاب جمعیت شناختی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ آمار مرتبط با سالمندی در جهان و ایران را ذکر کند. (حیطه شناختی) ❖ مشخصات هرم سنی جمعیت و تغییرات آن در جهان و ایران را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ اصطلاح گذار جمعیت شناختی را تشریح نماید. (حیطه شناختی) ❖ تقسیم بندی ساخت جمعیتی کشورها توسط سازمان ملل متحد را نام برده و ویژگی های هر یک را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ عوامل مؤثر بر سالخوردگی جمعیت را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) 	دکتر آتش بهار

	❖ پدیده زنا نه شدن جمعیت سالخورگان را توضیح دهد و دلایل آن را بیان کند. (حیطه شناختی)			
دکتر آتش بهار	❖ جنبه های مختلف تعریف سالمندی را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ تقسیم بندی نظریه های سالمندی را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه های زیست شناختی سالمندی را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه های روانشناختی سالمندی را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه های جامعه شناختی سالمندی را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی)	نظریه های مرتبط با سالمندی و جنبه های مختلف تعریف سالمندی آشنا شود.	معرفی نظریه های مرتبط با سالمندی	۳
دکتر آتش بهار	❖ عوامل مؤثر بر سرعت و میزان تغییرات فیزیکی را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ تغییرات دستگاه تنفس ناشی از سالمندی و مراقبت های مورد نیاز را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ تغییرات سیستم عصبی ناشی از سالمندی و مراقبت های مورد نیاز را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ تغییرات پوست و ضمام ناشی از سالمندی و مراقبت های مورد نیاز را بیان کند. (حیطه شناختی)	تغییرات آناتومیکی و فیزیولوژیک در سالمندان و مراقبت های مورد نیاز برای ارتقاء سلامت سالمندان آشنا شود.	تغییرات آناتومیکی و فیزیولوژیک در سالمندان ۱	۴
دکتر آتش بهار	❖ تغییرات دستگاه گوارش ناشی از سالمندی و مراقبت های مورد نیاز را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ تغییرات دستگاه ادراری- تناسلی ناشی از سالمندی را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ تغییرات غدد درون ریز ناشی از سالمندی را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ تغییرات دستگاه تولید مثل ناشی از سالمندی را بیان کند. (حیطه شناختی)	تغییرات آناتومیکی و فیزیولوژیک در سالمندان و مراقبت های مورد نیاز برای ارتقاء سلامت سالمندان آشنا شود.	تغییرات آناتومیکی و فیزیولوژیک در سالمندان ۲	۵

دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ اپیدمیولوژی بیماری های غیرمصری و آسیب های دوران سالمندی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مهمترین بیماریهای مزمن دوران سالخوردگی در سطح جهان را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ نکات اپیدمیولوژیک برخی از بیماری های غیرمصری و آسیب های دوران سالمندی از قبیل زخم بستر، سقوط، شکستگی قسمت ابتدایی استخوان ران، آرتروز، هذیان و ..... را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	اپیدمیولوژی بیماریها و سندرم های شایع دوران سالمندی آشنا شود.	بیماریها و سندرم های شایع دوران سالمندی	۶
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نشانه های گیجی و سر درگمی در سالمندان را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ علل گیجی و سر درگمی در سالمندان را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ دمانس، علائم و انواع آن را در سالمندان بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ عوامل خطر مرتبط با دمانس را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ راه های پیشگیری از دمانس را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ اختلال افسردگی در سالمندان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اختلالات خواب و راههای بهبود آن در سالمندان را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	تغییرات و اختلالات روانی در سالمندان و راه های پیشگیری از آن ها آشنا شود.	تغییرات و اختلالات روانی در سالمندان	۷
	-	-	امتحان میان ترم	۸
خانم پرنیا ابوالقاسمی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ اهمیت دیابت در سالمندان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نحوه تشخیص دیابت در سالمندان را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ علائم آغازین حمله افت قند خون را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ حملات افزایش قند خون در سالمندان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ درمان های افراد سالمند مبتلا به دیابت را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ راهکارهای پیشگیری از بروز عوارض مختلف دیابت در سالمندان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نحوه مراقبت از سالمند دیابتی را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	بیماری دیابت در سالمندان، علائم، راه های تشخیص و درمان آن آشنا شود.	دیابت در سالمندان	۹
خانم پرنیا ابوالقاسمی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ اهمیت بیماری های قلبی و عروقی در دنیا را بیان کند. (حیطه 	بیماری های قلبی عروقی و فشار خون بالا در	بیماری های قلبی عروقی و	۱۰

	<p>شناختی)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ عوامل خطر برای بیماری های قلبی عروقی را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ وضعیت دستگاه قلبی و عروقی را در سالمندان و افراد جوان مقایسه کند. (حیطه شناختی) ❖ بیماری ها و اختلالات شایع قلبی و عروقی در سالمندان (آنژین صدری و سکته قلبی، نارسایی احتقانی قلبی، بیماری دریچه ای قلب) را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	سالمندان، علائم، راه های تشخیص و درمان آن ها آشنا شود.	فشار خون بالا در سالمندان	
خانم پرنیا ابوالقاسمی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ عواملی که در سنین بالا باعث افزایش حساسیت نسبت به عفونت ها می گردد را نام ببرد و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ تظاهرات بیماری های عفونی در بیماران سالمند را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ میزان مرگ و میر و ابتلاء بیماری های عفونی در سالمندان را شرح دهد و این میزان ها را با میزان مرگ و میر و ابتلاء جوانان مقایسه نماید. (حیطه شناختی) ❖ بیماری های عفونی رایج در سالمندان را نام برده و شرح دهد. (حیطه شناختی) 	بیماری های عفونی در سالمندان، علائم، راه های تشخیص و درمان آن ها آشنا شود.	بیماری های عفونی در سالمندان	۱۱
خانم پرنیا ابوالقاسمی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ سطوح خدمات بهداشتی پیشگیرانه را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ برخی از خدمات بهداشتی پیشگیرانه را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ اصول و نکات کلیدی فعالیت فیزیکی و جسمانی در سالمندان را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ اصول و نکات کلیدی تغذیه در سالمندان را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ نحوه مصنوعسازی در سالمندان و واکسن های موجود را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	ارتقاء سلامت و اقدامات پیشگیرانه در سالمندان شامل اصول تغذیه و ورزش در سالمندان آشنا شود.	ارتقاء سلامت و اقدامات پیشگیرانه در سالمندان شامل اصول تغذیه و ورزش در سالمندان	۱۲
خانم پرنیا ابوالقاسمی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مسائل رفاهی سالمندان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ حقوق سالمندی را بیان کند. (حیطه شناختی) 	مسائل رفاهی سالمندان و انواع مراکز ارائه دهنده خدمات سالمندان آشنا شود.	مسائل رفاهی سالمندان و انواع مراکز ارائه دهنده	۱۳

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ تکریم سالمندان را با توجه به فرهنگ ایرانی اسلامی بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ تسهیلات برای مراقبت سلامت سالمندان (خدمات داخل منزل، مراکز نگهداری روزانه و ...) را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مزایا و معایب سکونت سالمندان در خانه سالمندان را شرح دهد. (حیطه شناختی) 		خدمات سالمندان	
خانم پرنیا ابوالقاسمی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ برنامه سلامت سالمندان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اهداف مراقبتهای ادغام یافته سالمند را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ سطوح بسته خدمتی و اجزای آن را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ انواع فرم های مراکز بهداشتی در خصوص مراقبت از سالمندان را نام ببرد و توضیح دهد. (حیطه شناختی) 	برنامه سلامت سالمندان و مراقبتهای ادغام یافته در نظام سلامت کشور آشنا شود.	برنامه سلامت سالمندان	۱۴
خانم پرنیا ابوالقاسمی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ در هنگام ارائه، در ارتباط با موضوع انتخابی به موارد مهم و اساسی اشاره کند. (حیطه شناختی) ❖ با استفاده از اسلاید موارد مهم را به خوبی نمایش دهد. (حیطه شناختی) 	نحوه جستجوی مطالب و ارائه کنفرانس آشنا شود.	کنفرانس دانشجویی	۱۵
خانم پرنیا ابوالقاسمی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ در هنگام ارائه، در ارتباط با موضوع انتخابی به موارد مهم و اساسی اشاره کند. (حیطه شناختی) ❖ با استفاده از اسلاید موارد مهم را به خوبی نمایش دهد. (حیطه شناختی) 	نحوه جستجوی مطالب و ارائه کنفرانس آشنا شود.	کنفرانس دانشجویی	۱۶

منابع درس:

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات مقاله
مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

۱. کتاب جامع بهداشت عمومی. دکتر حسین حاتمی و همکاران. جلد سوم چاپ چهارم. انتشارات ارجمند. ۱۳۹۸
۲. بهداشت سالمندان. مریم تاجور. انتشارات نسل فردا. ۱۳۸۲.
۳. پرستاری سالمندان. نینا ممیشی، نشر رویان، ۱۳۷۵.
۴. درسنامه پزشکی پیشگیری و پزشکی اجتماعی. ک. پارک. دکتر هلاکوئی، ویراست ۲۱، ۱۳۹۵.